

Dr hab. inż. Mariusz Andrzejewski

ORCID: 0000-0002-1014-4396

E-mail: andrzejm@uek.krakow.pl

Mikołaj Kopernik – prekursor polityki monetarnej

Streszczenie

W artykule przywołano postać Mikołaja Kopernika jako jednego z najbardziej znanych przedstawicieli świata nauki, znanego także z dokonań w obszarze spraw gospodarczych. Głównie w oparciu o wyniki pogłębionych studiów literatury, a także przy zastosowaniu metody dedukcji w opracowaniu przeprowadzono dyskurs mający być dowodem na pozytywną weryfikację hipotezy mówiącej o tym, iż Mikołaj Kopernik w pełni zasługuje na miano prekursora polityki monetarnej w naszym kraju. Przemawiają za tym jego postulaty co do konieczności przeprowadzenia reformy monetarnej w Polsce, w ramach których zgłaszał konieczność wprowadzenia w Rzeczypospolitej jednej, stabilnej, o określonej wysokiej wartości – monety, która miała być w obiegu na ziemiach Korony, Litwy i Prus, a zatem na terenie ówczesnej Rzeczypospolitej Polskiej. Kopernik swoje postulaty formułował między innymi mając na uwadze prawo wypierania z obiegu dobrego pieniądza przez zły pieniądz, co dziś określane jest jako prawo Kopernika – Greshama.

Wprowadzenie

„Rerum cognoscere causas et valorem” („poznawanie przyczyn i wartości rzeczy”) – to łacińska sentencja, która w dobry sposób określa cel pracy naukowej, wykonywanej przez przedstawicieli świata nauki na rzecz rozwoju. Nauka to nieustanne poszukiwanie prawdy. W ramach poszukiwania prawdy często naukowcy muszą się konfrontować ze sobą, z poglądami innych przedstawicieli nauki. Niestety często

muszą być bezkompromisowi i oprócz wiedzy i umiejętności jakie posiadają, muszą także się wykazywać odwagą w formułowaniu hipotez, niejednokrotnie podejmując ryzyko konsekwencji wynikających z łamania, w danym czasie obowiązujących, regulacji prawnych lub w wyniku postępowania niekoniecznie zgodnego z przyjętymi normami społecznymi lub zwyczajami. Za uporczywe dążenie do prawdy naukowcy są poddawani krytyce, spotykają się z niezrozumieniem, a nawet z wykluczeniem. Jednak ich dorobek naukowy pozostaje zapisany na stronach dzieł naukowych i często po wielu dziesiątkach lat poszczególne odkrycia, wynalazki czy sformułowane prawa są przywoływane przez przedstawicieli nauki w kolejnych pokoleniach. Stanowi to najlepszy dowód na to, że w pracy naukowej warto być bezkompromisowym w poszukiwaniu prawdy i trzeba być odważnym w głoszeniu wyników badań, które uznajemy za prawdziwe, zgodne z poznawaną, otaczającą nas rzeczywistością. Takim właśnie przedstawicielem nauki, odważnym i bezkompromisowym, był Mikołaj Kopernik.

Mikołaj Kopernik jest najbardziej znany w świecie nauki jako astronom, twórca heliocentrycznego modelu Układu Słonecznego, który to model opisał w swoim słynnym dziele pt. *O obrotach sfer niebieskich*¹. Należy jednak zaznaczyć, że uczony ten prowadził badania naukowe nie tylko w obszarze astronomii i astrologii, ale był także matematykiem, prawnikiem, lekarzem, urzędnikiem, dyplomatą,

¹ Zob.: M. Kopernik, *De revolutionibus orbium coelestium*, Libri VI, Norimbergae apud Ioh. Petreium, Anno M. D. XLIII.

duchownym katolickim z tytułem doktora prawa kanonicznego. Ponadto, Mikołaj Kopernik w swoim codziennym życiu zajmował się naukami stosowanymi, takimi jak kartografia, strategię wojskowe, a także sprawami gospodarczymi. W ujęciu mikro przedmiotem zainteresowań Uczzonego były sprawy związane z zasadami prowadzenia ówczesnego gospodarstwa rolnego, a w ujęciu makro, były to kwestie dotyczące funkcjonowania gospodarki towarowo-pieniężnej w Rzeczypospolitej na przełomie wieku XV i XVI. Dziś możemy stwierdzić, że Mikołaj Kopernik prowadził badania naukowe, także w obszarze ówczesnej ekonomii, a zatem możemy uznać, że był on także ekonomistą, mimo iż w tamtym czasie ekonomia nie była jeszcze odrębną dyscypliną naukową, nie była jeszcze de facto zdefiniowana.² Jedną z gałęzi nauk ekonomicznych jest polityka monetarna, zwana także polityką pieniężną, która była także przedmiotem zainteresowań badawczych Mikołaja Kopernika.

Celem artykułu jest ukazanie doniosłości dorobku naukowego Mikołaja Kopernika jako prekursora polityki monetarnej w ówczesnej Rzeczypospolitej, co znajduje potwierdzenie w licznych jego działaniach i tekstach autorstwa Uczzonego z Torunia, które zostaną tu przedstawione i przywołane. Zastosowane metody badawcze wykorzystane w ramach badań to pogłębione studia literatury i metoda dedukcji. Tezą badawczą w tym opracowaniu jest twierdzenie, że myśl naukowa Mikołaja Kopernika dotycząca polityki monetarnej w tamtym czasie zasługuje na uznanie Uczzonego z Torunia za prekursora polityki pieniężnej w Polsce.

Uwarunkowania historyczne działalności naukowej Mikołaja Kopernika w obszarze polityki monetarnej

Mikołaj Kopernik urodził się 19 lutego 1443 roku w Toruniu. Był synem Mikołaja Kopernika, mieszczanina krakowskiego, który handlował miedzią z kupcami miasta Gdańsk oraz Barbary z rodu Watzenrodów, która wywodziła się z patrycjatu toruńskiego.³ Po śmierci ojca, jego wychowaniem zajął się brat matki, ówczesny biskup warmiński Łukasz Watzenrode. Jest wielce prawdopodobne, że zajmowanie się handlem przez ojca Mikołaja Kopernika miało wpływ także na jego późniejsze zainteresowania właśnie tym obszarem spraw gospodarczych, czyli handlem i gospodarką towarowo - pieniężną. W wieku 18 lat Kopernik rozpoczął studia w Akademii Krakowskiej (dzisiejszy Uniwersytet Jagielloński) w zakresie nauk matematycznych i przyrodniczych. Po ukończeniu studiów w Krakowie w 1495 roku, przez następne lata studiował w Bolonii i w Padwie. Zapewne tam zaobserwowane zjawiska rozwijającej się gospodarki towarowo - pieniężnej miały wpływ na później formułowane przez Kopernika postulaty reformy polityki monetarnej w swoim ojczystym kraju, w Rzeczypospolitej Polskiej.

² Ekonomia, jako dziedzina wiedzy wyodrębniła się w XVIII wieku, po opublikowaniu przez Adama Smitha dzieła pt. *Badania nad naturą i przyczynami bogactwa narodów w 1776 roku*. Samo określenie „ekonomia” pochodzi od greckich słów odnoszących się do zasad prowadzenia gospodarstwa domowego. Zasady te były przedmiotem badań przez przedstawicieli nauki od wieków, dlatego uznać należy, że Mikołaj Kopernik był także ekonomistą i to wielkim ekonomistą jak na wagę podejmowanych problemów odnoszących się do ówczesnej polityki monetarnej naszego kraju.

³ Zob.: I. Polkowski, *Żywy Mikołaj Kopernika*, Drukiem J.B. Langiego, Gniezno MDCCCLXXIII roku, s. III-V (źródło: egzemplarz Stanford University Library z 1969 roku)

Rysunek 1. Polska i Litwa w 1526 roku.

Źródło: www.wielkahistoria.pl (data dostępu: 13.06.2025 roku)

Po wygranej wojnie z Krzyżakami i pokoju toruńskim zawartym w 1466 roku, a także wraz z rozwojem handlu w porcie Gdańsk, potrzeba wprowadzenia w Polsce jednego systemu monetarnego wynikała między innymi z faktu, iż pieniądź stawał się coraz bardziej powszechnym środkiem używanym w handlu, ale także w gospodarce rolnej, gdyż był stosowany przy sprzedaży produktów rolnych. W tamtych czasach miarą stopnia rozwoju rolnictwa był sposób osadnictwa chłopów na ziemiach. Mikołaj Kopernik był zwolennikiem osadnictwa czynszowego i w tym celu sprowadzał na ziemię kapituły warmińskiej chłopów z Mazowsza, proponując im korzystne warunki, w ramach których byli oni początkowo zwalniani z opłat czynszowych, a później opłaty te nie były wygórowane. Warto dodać, że Mikołaj Kopernik zarządzał arealem ponad 64 tys. hektarów ziem uprawnych, a po kolejnej wojnie z Krzyżakami z lat 1519-1522 ponad połowa tych ziem leżała odłogiem. Mikołaj Kopernik słusznie uznał, że nie pańszczyzna a system gospodarki czynszowej będzie najbardziej efektywnym systemem w drodze do ponownego zagospodarowania tak ogromnego obszaru ziemi uprawnej. W tym celu

zarządca Mikołaj Kopernik dostrzegał wagę i rolę stabilnego pieniądza, którym chciał żeby posługiwano się w gospodarce całego kraju.

Z oczywistych względów, na rozwój myśli ekonomicznej Mikołaja Kopernika jako prekursora polityki monetarnej w ówczesnej Rzeczypospolitej Polskiej, miały wydarzenia historyczne z roku 1525, w którym to miał miejsce hołd pruski. W ramach oddania świeckiego już wtedy księstwa pruskiego w lenno Polsce, postanowiono także, że w tym księstwie zostanie przeprowadzona także reforma monetarna polegająca na wprowadzeniu jednolitej monety na obszarze dawnego Zakonu Krzyżackiego, do czego zobowiązał się książę Albrecht.

Należy podkreślić, że w roku 1525 w skład Rzeczypospolitej wchodziły obszary Korony, Litwy i Prus Królewskich i na tych ziemiach funkcjonowały różne systemy monetarne, a w handlu posługiwano się kilkunastoma różnymi monetami wybijanymi przez mennice funkcjonujące nie tylko w miastach położonych w obrębie granic ówczesnego państwa polskiego.

Myśl ekonomiczna Mikołaja Kopernika i jej wpływ na politykę monetarną Rzeczypospolitej Polskiej

Na przełomie XV i XVI wieku w Rzeczypospolitej Polskiej coraz większego znaczenia nabierał system pieniężny, gdyż coraz bardziej odchodzono od systemu feudalnego na rzecz osadnictwa czynszowego, a wówczas rodziła się potrzeba posiadania dobrze zorganizowanego systemu pieniężnego z silną, mającą swoją ustabilizowaną wartość – monetą. Należy podkreślić, że w tamtych czasach, jak podaje Stefan Cackowski w książce pt. *Mikołaj Kopernik jako ekonomista* funkcjonowały w Rzeczypospolitej Polskiej trzy systemy pieniężne – polski, litewski i pruski. Ponadto w obiegu gospodarczym funkcjonowało kilkanaście różnych monet, wybijanych w różnych mennicach⁴. W ramach Rzeczypospolitej Polskiej, jeszcze przed reformą monetarną z roku 1526, monety były wybijane, oprócz Królewskiej Mennicy w Krakowie, także w Gdańsku, Toruniu i Elblągu.

Rysunek 2. Szeląg toruński, gdański i elbląski.

Źródło: S. Cackowski, *Mikołaj Kopernik jako ekonomista*, op. cit., s. 25.

Stanom pruskim prawo bicia monety przyznał w 1454 roku król Kazimierz Jagiellończyk, następnie takie prawa uzyskały Gdańsk i Toruń w 1457 roku. Ciekawostką jest fakt, że monety były wybijane także w Elblągu, co miało miejsce bez oficjalnego królewskiego uprawnienia i dlatego były te monety traktowane jako „prywatne”, ale w znacznym stopniu używane w obiegu gospodarczym na Warmii i w Prusach Królewskich. Ponadto, na tych północnych terenach rozwijającej się Rzeczypospolitej Polskiej niestety dopuszczano do obiegu gospodarczego stosowanie monety z systemu pieniężnego Prus krzyżackich. Zakon Krzyżacki wykorzystywał ten fakt w ten sposób, że wypuszczał do obiegu wybijane monety o coraz gorszej zawartości kruszcu, którym było głównie srebro. Wartość monet pruskich spadała bardziej aniżeli innych, co było niekorzystnym zjawiskiem dla mieszkańców Prus Królewskich i Warmii, na terenie których te monety były stosowane. Mikołaj Kopernik obserwował te zjawiska, krytycznie je oceniał i dlatego był propagatorem konieczności przeprowadzenia reformy monetarnej, która miała zakończyć okres chaosu w tym coraz ważniejszym nurcie rozwijającej się gospodarki jakim była właśnie polityka monetarna. Dodatkowo, Mikołaj Kopernik zwracał uwagę na procesy utraty siły nabywczej ówczesnego pieniądza, czyli zwracał uwagę na procesy inflacji. Między innymi zauważał, że od czasów bitwy pod Grunwaldem, na przestrzeni około 100 lat, moneta krzyżacka straciła ponad 80% swojej wartości, głównie ze względu na niższą zawartość kruszcu, a w tym samym czasie monety bite w mennicach królewskich straciły na swojej wartości około 40%. Kopernik starał się określić przyczyny stanu tych rzeczy, a więc różnicy w utracie siły nabywczej monet używanych w Koronie i monet stosowanych w Prusach Królewskich. Należy podkreślić, że dla rozwoju każdego miasta i regionu prawo bicia własnej monety miało ogromne znaczenie dla powiększania bogactwa poprzez uzyskiwanie zysków z bicia monet. Warto dodać, że przy ustaleniu wartości nominalnej danej monety brano pod uwagę wartość kruszcu potrzebnego do wybicia

⁴Zob.: A. Rybarski, *O pewnych właściwościach pieniądza*, Studia Ekonomiczne. Gospodarka. Społeczeństwo. Środowisko nr 1/2018, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Nowym Sączu, Nowy Sącz, 2018, s. 103.

monety, ale wartość nominalna była wyższa o tzw. koszty wytworzenia, które niejednokrotnie zawierały także „ukryty zysk”, marżę dla danej mennicy, czyli miasta posiadającego prawo do bicia danej monety. Mikołaj Kopernik krytycznie odnosił się do tego zjawiska, także w odniesieniu do mennicy królewskiej. Sytuacja, w której między innymi w królewskiej mennicy wartość nominalna wybijanych monet obejmowała także ów zysk dla królewskiej kasy, w opinii naszego Wielkiego Uczonego także przyczyniała się do „psucia” pieniądza, a temu Mikołaj Kopernik stanowczo się przeciwstawiał. Mikołaj Kopernik uważał bowiem, że tylko wartość kruszcu powiększona o koszty wybijania danej monety powinny składać się na wartość nominalną wybijaną na danej monecie. A zatem, ten sławny Uczony rodem z Torunia od samego początku stał na straży wartości naszej polskiej waluty i był za jej jednorodnością. Mikołaj Kopernik dokonując obserwacji w obrębie gospodarki towarowo – pieniężnej zauważył, że monety z większą wagą srebra były przez złotników lub ówczesnych jubilerów zatrzymywane (rzadziej były zatem wpuszczane dalej w obieg), następnie były przetapiane i z nich uzyskiwano ponownie kruszec, z którego w przyszłości można było wybić większą liczbę monet o tym samym nominale, ale z niższym udziałem tego kruszcu. W ten sposób Mikołaj Kopernik opisywał mechanizm. W ten sposób Mikołaj Kopernik opisywał mechanizm wypierania dobrego pieniądza przez gorszy pieniądz z rynku – co dziś znane jest jako prawo Greshama lub prawo Kopernika-Greshama. A zatem w obrocie gospodarczym strony transakcji zawsze starały się posługiwać „gorszym pieniądzem”, a oszczędności były gromadzone w „lepszym pieniądzu”, co się wydaje wręcz naturalnym podejściem. Niestety, na tym procederze zyskiwali uczestnicy obrotu pieniądzem, którzy potrafili ocenić i porównać ową zawartość kruszcu, a zatem byli to głównie fachowcy zajmujący się przetapianiem metali. Dziś takie osoby być może nazwalibyśmy „spekulantami”, jeżeli chcielibyśmy w tym procederze widzieć zachowania o charakterze pejoratywnym. Zwykli uczestnicy tej rozwijającej

się gospodarki towarowo – pieniężnej, którzy nie mieli takiej wiedzy i umiejętności, głównie chłopci i mieszczaństwo, rzemieślnicy, niestety na tym tracili i takie krytyczne wnioski legły u podstaw propozycji reformy monetarnej, której warunki i zasady przeprowadzenia zaproponował Mikołaj Kopernik w swoich rozprawach, zwanych także traktatami, wśród których za najważniejsze Stefan Cackowski uznaje:

1. Rozmyślenia (*N.C. Meditata*) z 1517 roku,
2. Sposób bicia monety (*Modus cudendi monetam*) z 1519 roku,
3. O szacunku monety (*De estimatione monete*) z 1522 roku,
4. Rozprawa o biciu monety (*De monete cudende ratio*) z 1528 roku.⁵

Z nielicznych tekstów, jakie zachowały się do dnia dzisiejszego, a w których Mikołaj Kopernik wypowiadał się na temat reformy monetarnej w naszym kraju, a także na podstawie relacji z jego wystąpień na zjeździe stanów Prus Królewskich i Warmii, można wywnioskować, że był on zwolennikiem reformy monetarnej polegającej na wprowadzeniu jednej monety i to wybijanej w jednej mennicy królewskiej. Oczywiście Mikołaj Kopernik chciał wprowadzenia zasady ustalenia dokładnych wartości opisujących daną monetę, czyli ilość kruszcu, ale także koszt robocizny potrzebnej na wybicie tej monety, bez narzutu marży dla danej mennicy i w ten sposób chciał, żeby ustalana była wartość nominalna danej monety, którą w owym czasie Uczony określał mianem „szacunku monety”, a który to szacunek był wybijany na monecie. Natomiast dla Kopernika wartość rzeczywista danej monety była uzależniona od faktycznej zawartości kruszcu.

⁵S. Cackowski, *Mikołaj Kopernik jako ekonomista*, op. cit., s. 28

Mimo, iż Mikołaj Kopernik pochodził w Torunia, które to miasto miało przed reformą prawo do wybijania własnej monety, był on zwolennikiem wybijania na potrzeby całego naszego kraju jednego rodzaju monety, wybijanej w mennicy królewskiej. Ważnym też postulatem zgłaszanym przez Mikołaja Kopernika była potrzeba wycofania wszystkich rodzajów monet w jednym czasie i wprowadzenia nowej, jednolitej monety, która miała być używana w obrocie towarowo-pieniężnym we wszystkich trzech częściach Rzeczypospolitej, czyli w Koronie, na Litwie i w Prusach Królewskich. Ponadto, Uczony z Torunia uważał, że co 25 lat powinno się wymieniać monety będące w obiegu na nowe, ze względu na utratę ich wartości.

Ostatecznie reforma monetarna została rozpoczęta w 1526 roku, co zostało poprzedzone opublikowaniem traktatu przez doradcę króla Zygmunta Starego Jostusa Ludwika Decjusza.

Swoje propozycje Mikołaj Kopernik dookreślił w traktacie z 1528 roku⁶ i jak podaje S. Cackowski, wśród jego zasadniczych postulatów znalazły się następujące punkty:

1. Reforma powinna być przedstawiona po gruntownych naradach na mocy jednomyślnej uchwały „przedniejszych obywateli”;
2. Bicie monet powinno być scentralizowane; dotychczasową wielość mennic winna zastąpić jedna, bijąca monety w imieniu całej ziemi;
3. Z chwilą wprowadzenia do obiegu nowej monety stara winna być wycofana, a kursowanie jej zabronione;
4. Z jednego funta czystego srebra należy wybijać 20 grzywien dwudziestogroszowych, przez co nastąpi zrównanie monety pruskiej z polską;
5. Nie należy wybijać zbyt wielkiej liczby sztuk monet;
6. Wszystkie rodzaje nowej monety powinny być puszczane w obieg jednocześnie.⁷

Reforma monetarna w tamtych czasach była wdrażana sukcesywnie i według propozycji Decjusza, dlatego pozostawiono królowi prawo do czerpania zysków z bicia monety, ale udało się wprowadzić jednakowe wagi kruszcu dla poszczególnych rodzajów monet. Inne stare monety wycofywano stopniowo, nie udało się tego uczynić w jednym czasie, jak chciał Mikołaj Kopernik. Z czasem, poszczególne miasta takie jak Toruń, Gdańsk ponownie uzyskały prawo bicia swoich monet. Kopernik dążył do wyrównania wartości monet bitych w różnych częściach Polski, a więc w Prusach Królewskich, na Litwie i w Koronie, mając przeświadczenie, że takie działania przysporzą jedności wewnętrznej dla całego kraju. Tę zasadniczą kwestię, przynajmniej na początku wdrażania reformy, można uznać za działanie wprowadzone w życie.

⁶ Od strony historycznej kwestię tę porusza Janusz Małek w książce pt. *Prusy Książęce a Prusy Królewskie w latach 1525-1548*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1976, s. 49

⁷ S. Cackowski, *Mikołaj Kopernik...*, op. cit., s. 47-48

Podsumowanie

Mikołaj Kopernik, jak wynika z przytoczonych jego myśli, a przede wszystkim ze zgłaszanych postulatów i propozycji przeprowadzenia reformy monetarnej w ówczesnej Rzeczypospolitej Polskiej z całą pewnością zasługuje na miano prekursora polityki monetarnej w naszym kraju. Dowodem tego są sformułowane przez Kopernika potrzeby wprowadzenia jednej, stabilnej monety, która powinna zastąpić wszystkie dotychczas stosowane, która powinna mieć przede wszystkim ustaloną ilość kruszcu w zależności od przyjętej wartości nominalnej (szacunku). Poglądy Mikołaja Kopernika na politykę monetarną i jej kierunki dalszego kształtowania wskazywały, że był on patriotą polskim, który bez względu na lokalne interesy regionów, dążył do wewnętrznej jedności w naszym państwie, był lojalny wobec ówczesnego władcy – polskiego króla, ale jednocześnie dla dobra interesów gospodarczych całego państwa sprzeciwiał się możliwości psucia pieniądza także przez działania mennicy królewskiej. Chcąc wprowadzić do obiegu silną monetę polską Mikołaj Kopernik de facto stawał w obronie słabszych, tzn. tych uczestników gospodarki towarowo – pieniężnej, którzy nie mając wiedzy o sposobach rozpoznania ilości kruszcu w danej monecie, nie mieli możliwości bronięcia się przed działaniem prawa wypierania dobrego pieniądza przez zły pieniądz, przez zepsuty pieniądz. Dziś prawo określane jest mianem prawa Kopernika – Greshama, ale jak wynika z pogłębionych źródeł literatury, prawo to sformułował jeszcze w XIV wieku francuski uczonec, biskup Mikołaj Oreszmusz.⁸ Mikołaj Kopernik być może znał tę myśl tego francuskiego uczonego, z czym mógł się spotkać między innymi na studiach w Padwie lub Bolonii w dzisiejszych Włoszech, niemniej jednak warto podkreślić, że zasadę tę nie tylko sformułował, ale także opisał od strony procesowej, wskazując na przyczynę tego zjawiska, które wydaje się do dnia dzisiejszego przebiegać w sposób naturalny, jeżeli uznamy, że w każdym z nas jest chociażby odrobina

chciwości, często określana w naukach ekonomicznych jako chęć osiągania zysku. Mikołaj Kopernik w swoich rozprawach nie tylko opisał te zjawiska i prawa, ale wykazał się ich pełnym zrozumieniem, co pozwala nam uznać tego Wielkiego Uczzonego za prekursora polityki monetarnej w naszym kraju.

⁸ Zob: M. Bochenek, *Znaczenie traktatu monetarnego Meditata Mikołaja Kopernika dla rozwoju myśli ekonomicznej (w 500 rocznicę jego powstania)*, „Ekonomista” 2017, nr 6, (<http://www.ekonomista.info.pl>), a także: Bochenek, M. (2024). *Wkład Mikołaja Kopernika do rozwoju myśli ekonomicznej i jego percepcja przez polskich uczonych*. W: Szarzec, K. i Woźniak-Jęchorek, B. (red.), „Instytucjonalne i historyczne wymiary dyskusji o ekonomii i gospodarce” (s. 19–34). Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. <https://doi.org/10.18559/978-83-8211-237-5/1>

Literatura

1. Bochenek, M., *Znaczenie traktatu monetarnego Meditata Mikołaja Kopernika dla rozwoju myśli ekonomicznej* (w 500 rocznicę jego powstania), „Ekonomista” 2017, nr 6
2. Bochenek, M., *Wkład Mikołaja Kopernika do rozwoju myśli ekonomicznej i jego percepcja przez polskich uczonych*. W: Szarzec, K. i Woźniak-Jęchorek, B. (red.), „Instytucjonalne i historyczne wymiary dyskusji o ekonomii i gospodarce”, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań 2024, <https://doi.org/10.18559/978-83-8211-237-5/1>.
3. Cackowski, S., *Mikołaj Kopernik jako ekonomista*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Oddział w Poznaniu, Poznań 1970.
4. Kopernik, M., *De revolvitionibvs orbium cœleftium*, Libri VI, Norimbergæ apud Ioh. Petreium, Anno M. D. XLIII.
5. Małek, J., *Prusy Książęce a Prusy Królewskie w latach 1525-1548*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1976.
6. Polkowski, I., *Żywot Mikołaja Kopernika*, Drukiem J.B. Langiego, Gniezno MDCCCLXXIII roku, s. III-V (źródło: egzemplarz ze Stanford University Library z 1969 roku)
7. Rybarski, A., *O pewnych właściwościach pieniądza*, Studia Ekonomiczne. Gospodarka. Społeczeństwo. Środowisko nr 1/2018, Wydawnictwo Naukowe PWSZ w Nowym Sączu, Nowy Sącz 2018.
8. Smith, A., *Badania nad naturą i przyczynami bogactwa narodów*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1954.